

LIETUVOS PRAEITIS LIKS MUZIEJUOSE

"1978 metais vienkiemiu Lietuvoje nebebus", pareiškė "Svytury" istorijos mokslų kandidatė Angelė Vyšniauskaitė.

Galimas dalykas, kad istorikė tokį vienkiemiu išnykimo terminą mini ir kitu sumetim. Gal nori kraštotyrininkus pagąsdinti ir paraginti, kad jie paskubėtų rinkti senuose vienkiemiuose dar išlikusių etnografinę medžiagą, kuri gali išnykti daug greičiau, negu vienkiemiai. Ji rašo:

"Lietuviai visais laikais mėgo sodybas puošti medžiais, gėlėmis, o pastatus — piaustomis antlangėmis, vėjalėnėmis, karnizais, stogų žirgeliais, prie angio kolonėlėmis, tvorėlėmis, ornamentuojamomis langinėmis ir durimis, liaudies meistrių kalvų sukurtais įvairių formų geležiniais durų apkaustais. O kur dar liaudies skulptorių medinės statulėlės, buvusios beveik kiekvienos sodybos stogastulpuose, koplytstulpuose. Mūsų dienomis mažai jų užsiliko pakelėse, senosiose XIX amžiaus sodybose. Liaudies skulptūros sunyko, liaudies meno "mylėtojai" jas išgrobstė privatiems rinkiniams. Ši mažoji liaudies architektūra puošė senąsias lietuvių sodybas, teikė joms jaukumo ir nacionalinio savitumo".

"Nuo žemės paviršiaus dingsta tūkstančiai senovės paminklų. Dingsta taip, kaip Vakarų Europos šalyse jie dinga XIX amžiuje ar dar seniau. Lietuvą aplankęs žymus švedų etnografas Sigurdas Eriksonas

1938 metais rašė: "Lietuva yra aukso duobė etnologijos mokslui. Čia esanti medžiaga dar gyva, tuo tarpu kai kituose kraštuose toji medžiaga jau seniai išmirusi, kartais net pėdsakų nepalikusi, be jos sunku kartais net atskiras mokslines problemas išspręsti".

"Išskleidant vienkiemius šio etnografijos aukso duobės bus užversta užmarštos dulkėmis. Neteksime lietuvių etnografijos mokslui viso to, ko nesuskubome laiku apsaugoti..."

"Kraštotyros draugijos suvažiavimas džiaugėsi draugijon sėbūrės 26 tūkstančius kraštotyrininkų... Deja, ne visi kraštotyrininkai žino, kad medinės klumpės, medpadžiai, keturpalis ar penkiapalis senelės sijonas toks pat vertingas mūsų liaudies istorijos paminklas, kaip ir akmeninis kirvukas ar senovinių laikų papuošalas".

Prie Kauno marių, steigiamame Liaudies buities, arba Tėviškės muziejuje, jau statomas 12-sis perkeltas pastatas. Čia atvirame ore bus įrengtas muziejus, atstovaujantis visos Lietuvos etnografiniams rajonams. Bus atkurtas tikras praeities laikų valstiečių gyvenimas. Vadinas, visokiausi griau namų sodybų daiktai gali patarnauti Tėviškės muziejui. Tik tuos daiktus melioratoriai, kraštotyrininkai turi apsaugoti nuo sunaikinimo ir apie juos informuoti Tėviškės muziejui".

Taip dedamos pastangos, kad Lietuva būtų nutrinta nuo žemės veido...

★ Prezidentas Nixonas Jungtinių Tautų naujos sesijos posėdyje. Rugsėjo 18 d. JAV prezidento kalba buvo 11-ta iš eilės kalbėjusių JAV prezidentų, kurie svarbiais momentais kreipėsi į Jungtines Tautas aktualiais klausimais. Buvo planuojama, kad tą dieną kalbės valstybės sekretorius Rogers, bet paskutiniu metu šis planas pasikeitė. Valstybės sekretorius tame posėdyje turėjo svarbius uždavinius, nes jam teko susitikti su Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministru Gromyko. Prezidento Nixono kalba skirta svarbiausiems šių dienų reikalams, Vietnamo karui ir ginklavimosi kontrolei.

★ Baltuosius Rūmuos praeitį savaitę įvyko svarbių atsakingų pareigūnų pasitarimai. Kadangi šiuose pasitarimuose dalyvavo vyriausieji kariniai patarėjai, tai sprendžiama, kad pasitarimai lietuvių daugiausia karinius reikalus. Dar pažymėtina, jog šių pasitarimų metu prezidento spaudos informatoriaus pranešė laikraščiniams, kad B 52, vadinamos oro tvirtovės, vėl ims bombarduoti Šiaurės Vietnamo karinius telikinius. Būtinumas iš naujo pradėti sunkiuosius bombardavimus aiškina tas, kad priešas paskutinėmis savaitėmis pradėjo didesniu žiaurumu pulti amerikiečių pozicijas.

Šis pranešimas sudarė stailgmeną, nes tik neseniai artimuose administracijai sluoksniuose buvo kalbama apie naujus taikos žygius Vietname karui likviduoti.

• Pentagonas ateinančių spalio mėnes. nusistatęs pašaukti į karo tarnybą 29,000 vyrų. 27,000 vyrų skirti armijai, o 1, 400 vyrų Marinių korpusui.

• Vincenta Lozoraitienė, ministro Stasio Lozoraitio žmona, serga ir paguldyta ligoninėn Romoje.

bū skaičius didėja dar ir dėl to, kad ten gyvenimo sąlygos yra sunkokos, labai sunku jau navedžiams gauti butą, reikia teenkintis vienu kambariu ir vargti. O taip pat sovietuose moterys pasidarė labiau nepriklausomos, joms rūpi daugiau karjera, negu šeima. Jų statistika rodo, kad vienas trečdalis visų inžinierių yra moterys. Taip pat labai daug medicinos daktarų ir mokytojų.

Marija ir Juozas Aftukai dar gerais laikais, gyvendami Kalifornijoje.

MASKVA: PEKINAS PAŽEIDĖ 488 KARTUS SOVIETŲ TERITORIJĄ

Komunistinė Kinija 488 kartus pažeidė sovietų rubėžius, taip sako Maskvos spauda. Tuo tarpu ir Pekinas sutinka, kad buvo daug pasienio karinių susirėmimų, bet ne tiek daug, kaip sako Maskva, būtent, Pekino žiniomis, tik 429 kartus rusai ir kinai į vieni kitus šaudė. Tokie pareiškimai turi aiškius propagandinius tikslus. Iki šio laiko nei vieni, nei kiti rimtesnių karinių veiksmų nesimė ir daro visas galimas pastangas tikrojo karo nepradėti.

★ Rumunijos prezidentas Ceausescu Koseyginui susitikti su Chou-En-Lai parengęs dirvą, taip bent spėjama, nes jis prieš minimą susitikimą ma tēsi su Kinijos ministru pirmininku ir ypač draugiškai kalbėjosi. Tvirtinama, jog šio susitikimo metu buvo aptartos Gromyko ir komunistinės Kinijos ministerio pirmininko pasimatymo sąlygos.

★ Maršalas Krylovas, raketinių dalinių raudonojojo armijos vadas, grąšina Amerikai. Jo raštas "Sovietų Sąjunga Rossija" pasižymi griežtu tonu. Jėgu apie atominį karą žinovai sakydavo, kad jis neturi prasmes, nes niekas neišliks gyvas, tačiau Krylovas yra kitos nuomonės. Jis sako, kad sovietai negalės. Savo pažūras Krylovas plačiai aiškina. Bet savo ruožtu jis pastebi, kad toks karas esąs galimas, jeigu Amerika ji pradėsianti. Šie grąšinimai gali būti suprasti kaip bandymas bauginti priešą, kuris jų akys yra stipresnis. Kadangi sovietai labai plačiai organizuoja apsigynimo priemones, tai parodo, jog, ten manoma, Amerika yra pakankamai galin-gai ir gali sovietus sunaikinti. Maršalas primygtinai įrodinėja, kad būsimąjį karą pralaimės tas, kas pirmas pradės puolimą. O tuo tarpu Washing-tonas vis tebelaukia atsakymo į savo pasiūlymą sumažinti "nuclearinį" ginklavimąsi.

★ Koseyginas vis dėl to susitikio su Chou-En-Lai. Tai įvyko Pekino aerodrome. Pagal komunistinių vadų paprotį, pasikalbėjimas laikomas poslaptyje. Tačiau Maskva šį susitikimą laiko ypatingai svarbiu, nes kai tik grįžo į Maskvą Koseyginas, tuojau buvo sukvietas Politbiuro ir kitų atsakingų pareigūnų susirinkimas, kuriame Koseyginas padarė pranešimą. Užsienio spauda tik tiek patyrė, kad Maskva šio susitikimo rezultatus laiko abipusiai naudingus. Gilesnio svarstymo abi šalys liečiančių reikalų šio susitikimo metu negalima tikėtis, kadangi visas susitikimas užtruko tik vieną valandą, bet ir tai daug laiko

MARIJOS AFTUKIENES NETEKUS

RASO POVILAS P. DARGIS, SLA PREZIDENTAS

Skamba ir žvanga, gaudžia varpai, Liūdną ir skaudų skleidžiamą gandą: Vėl paviliojo auką kapai...

Maironis

Ir vėl širdį verianti žinia pasiekė mus, jog š. m. liepos 25 dieną Kalifornijoje mirė nuoširdi ir pasižventusi Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėja Marija Aftukienė.

Pažinojau ją, kai ji dar gyveno Chicagoje ir buvo žinoma kaip Marija Kemešienė. Gerai prisimenu mūsų pirmąją pažintį, o tai buvo senokai. Laikė Pasaulinės Parodos Chicagoje man ir mano žmonelei kaip tik pasitaikė apsilusti toje pačioje vietoje, kur ir Marijona gyveno. Vakaraus turėjome progos plačiai išsikalbėti apie mūsų gimtąjį kraštą, o ypač apie Amerikos lietuvių organizacijas ir jų veiklą. Iš pasikalbėjimo patyriau, jog Marija buvo kilusi iš Marijampolės apskrities. Ši apylinkė ypač pasižymėjusi tuo, kad ji buvo davusi lietuvių tautai daug didžių ir garbingų asmenų, kurie skyrė savo gyvenimą tautai.

Marytė atvyko į Ameriką dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Nėdengvos buvo pirmosios dienos ir metai čia, naujame krašte, nemokant kalbos ir neturint specialybės. Tačiau savo darbštumu ir veiklumu lietuviškuosebaruose ji pralenkė ir tuos, kurie buvo daugiau pasirengę. Didžiąją dalį savo gyvenimo, nuo 1913 iki 1938 metų, ji praleido Chicagoje. Čia gyvendama, ji priklauso prie ištisos eilės organizacijų, tačiau, kaip ji pati išsireškė, SLA jai buvo artimiausia širdžiai. Todėl nenuostabu, kad Susivienijimui ji ir skyrė didžiąją dalį savo veiklos.

Tam tikrą laikotarpį, apie šešetą metų, ji gyveno Detroitte. Ten gyvendama, ji porą sykių lankėsi Pittsburghe ir buvo apsiltojusi pas mano uošvius, Stasį ir Barbarą Bakanus. Toms progoms Bakanai pasikviesdavo į savo namus daugiau artimųjų prietelių, gyvenančių Pittsburghe apylinkėje. Tuosepobūviuose buvo diskutuojamos lietuviškos problemos. Pršmėnu gerai, kad diskutuotose Marijonos Aftukienės ir Stasio Bakano nuomonės sutikdavo. Tiesa pasakius, Bakanai buvo seni Marijonos prieteliai, tos pačios ideologijos žmonės, ir todėl manę uošviai Marijoną laikė sau lyg gimine.

Kiek pamenu, 1943 metais Marijona galutinai apsigyveno Kalifornijoje. Čia gyvendama ji surado ir savo gyvenimo draugą, Juozą Aftuką, su kuriuo 1944 m. rugpjūčio 25 d. apsidėdė ir gražiai bei pavyzdingai gyveno.

Atvykusi į Los Angeles, Marijona pirmiausia persikėlė į SLA 75 kuopą. Per visą tą laikotarpį nuo jos įstojimo į kuopą, kaip manepainformavo buvęs 75 kp. pirm. P. Žilinas, Marija buvo veikiausia narė ir nebuvo tokio susirinkimo ar kitos pargengimo, kuriame ji nedalyvautų. Be SLA ji dar priklausė prie ALTO, Lietuvių Klubo ir kitų organizacijų, užimdama įvairias pareigas valdybose. O kai po antrojo pasaulinio karo įvyko išvargę "kempėse" mūsų tremtiniai, mūsų veikloji Marijona Aftukienė lyg motina jais rūpinosi. Todėl ne-nuostabu, jog jai mirus ne vienas iš jų ašarėlė suvilgė skruostus.

Reikia pasakyti, jog Marijona Aftukienė nesivaržydama visada gynė ir kovojo už laisvą žmogaus apsisprendimą. Ji visą savo amžių reikėsi kaip liberalė pilnoje to žodžio pras-mėje. Jos mellė mūsų tėvų kraštui Lietuvai neturėjo ribų. Ji visą savo amžių skyrė labdariniams ir lietuviškiems patri-jotiniams darbams. Ir todėl tebūna leisti man baigti šį rašinį šiais poeto Maironio žodžiais:

Išliksiu aš gyvas paveikslas tame
Net tuomet, kai kūnas, užbertas žeme,
Išsisis, klajones užbaigęs, visas,
Išliksiu ne ne vienas: išliksiu vardu...

LIETUVOS DIPLOMATINĖ ATSTOVYBĖ PARYŽIUJE

Vilko pirmininkas dr. J. K. Vallūnas 1969 m. rugpjūčio 5-7 d. Paryžiuje konstatavo, kad Lietuvos diplomatinės atstovybės paskutinių mėnesių veikla po Prancūzijos naujo preziden-to išrinkimo ir naujos vyriausybės sudarymo labai pozityvi. Vilko pirmininkas patyrė, kad Lietuvos atstovo prof. Jurgio Beltrušalio santykiai su nauja vyriausybės galva ir užsienio reikalų ministru yra artimi ir asmeniškai pažintis bei draugiškumas juos riša daugelį metų.

★ Juodosios Panteros, kraštutinių ekstremistų negrų organizacija, planavo praeitą pavasarį sprogdinti bombomis didžiausias krautuves, policijos įstaigas ir valdžios pastatus. Dabar paaiškėjo, kad New York'e buvo norima mētyti bombas ir subvajaus traukiniųuose. Klek gąsėjo būti aukų, bakių ir pagulvoti.

★ Prancūzijos prezidentas Pompidou nuvyko į Bonną.

SLA ORGANIZATORIAI NIEKADA DARBO NENUTRAUKIA

SLA Vajus Lietuvybei išlaikyti baigtas šių metų March-Kovo 1 dieną. Bet naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašyti nauji nariai bus įskaityti į būsimą SLA Vajų, kurį netrukus paskelbs SLA Vajaus Komisija.

Gerbiame SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tiek pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Tevynė

Lithuanian Weekly
Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance
of America

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$6.00
397 West 90th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. LACKAWANNA 4-0529

SLA knuopų pranešimai ir skubūs
dažni redakcijos reikia siųsti ne-
vėlu, kaip prieš savaitę, laikra-
stis numeriai leidami.
Kiekiant adresus, būtina pranešti
senais adresais ir nurodyti naujo
adreso patalpos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija
nėsiako.

Slidūs keliai lietuvių propagandos

Pasaulis apie mūsų troški-
mus nemori žinoti, — taip daž-
nas pakalbta, skųsdamas did-
žiojo pasaulio abejingumą. Tasi
didžiulis pasaulis, tiesą pasaki-
us, turi savus rūpesčius ir jam
nėra lengva įsigilinti į mūsų
pagėdavimus.

Bet kaltinti pasaulį, kad
jam lietuviški reikalai visai ne-
rūpi, nereikėtų skubėti. Nor-
maliai galvojant, mes galime
tikėtis sulaukti tam tikros u-
žuojautos ir pritarmos. Tik,
žinoma, nevertėtų daug ko ti-
kėti.

★ ★ ★

O kad mes jaučiame negu-
ną tiek daug užuojautos, kiek
norėtume jos turėti, tai dažno-
kai mes patys esame kalti.
Kaltai todėl, kad nepajęjam
pakanamai apie save informu-
oti. Negali sakyti, kad nede-
dama pastangų atkreipti vi-
smotiną dėmesį į lietuvių gi-
aitį jaučiamas problema, a-
Bet ar jos pasiekia tikslą?

Teko girdėti net plačiai or-
ganizuotame lietuvių suvažiavime,
kur dalyvavo aktyviai
beisraikiantįjį politikiniam
darbe asmenys, daroma pasiū-
lymai, kad, girdi, reikalingos
brošiūros, ar, kaip čia įprasta
sakyti „pamfletai“, kurie es-
galėtų būti skleidžiami plačio-
jose visuomenėse. Užmirštama,
kad smulkios brošiūros dažniausia
nevertinamos, tiesiog neskaity-
mos ir šimtomis į šiukšlę
dėšes. Visos tokios smulkios
brošiūros tikrai neduos vaisių,
o šis reikalas paims ir daug
triušo ir nemazė išsų.

Štai neseniai buvo išleista
stambi knyga, kurioje platesni-
m mastu buvo pavaižduota
ir Lietuvos praeitis ir šiandien-
inė jos būklė. O tuo tarpu
skaitome spaudos atsiliepimus
su labai skeptiškais pasisaki-
siais, kur sakistaiški nurodo-
ma, jog panašaus leidimo re-
zultatai esą problematiški, tik
panašus bandymas galia bū-
ti pateisinamas. Geriau šio
įspėjimo, negu visai nutylėti.
Jeigu taip atsitaptų, tai ką be-
kalbėti apie smulkias brošiū-
ras, kurios ir tokio šalto de-
medio greičiui nesilaikys.

★ ★ ★

O svarbiausias, kad nusida-
ro pavojus nupiginti šias pa-
stangas, nors jos būtų nuost-
bios ir geriausias noras at-
stiekti. Tarp ko kito buvo
girdimi pasiūlymai greta di-

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

• Amerikos lietuvių gydy-
tojų sąjungos visuotinas su-
važiavimas įvyko Toronte, Ka-
nadoje, rugpjūčio 30-31 dienoi-
mis. Sąjungos pirmininku iš-
rinktas newyorkietis dr. V.
Paprockas.

• Lilijos Sukutės koncertas
New York, Town Hall, įvyko
geru pasisekimu rugsėjo 14 d.
• Vladas Ramojus išleido
jau antrą knygą apie Lietu-
vos partizanų vardus „Kritu-
siejų už laisvę“.

• Dr. Jonas Valaitis vykdė
tyrimus tikslu rasti tikrus bū-
dus nustatyti vėžio ligos pra-
dikla. Savo bandymus jis at-
lieka su keturiomis tiksliai iš-
žmonij.

• Rašytojas Aloyzas Baro-
nas jau atidavė į spaudą sa-
vo naujos knygos „Išdžiūvusi
lanka“ rankraštus. Ši nauja
gausaus rašytojo autoriaus kny-
ga turi netrukus pasirodyti.

• Problemų žurnalas leidžia-
mas Vilniuje. Jame rašoma fi-
losofijos, sociologijos ir esteti-
kos klausimais, o taip pat
daug vietos skiriama ateisti-
nei (bedievybės) propagandai

• Amerikos lietuvių are-
klubas Chicagoje nusipirko
nuosavą lėktuvą su radio stū-
tuvu ir aklo skridimo prietaisais.
Šis lėktuvas bus naudojamas
mūsų laisvės kovai lakinių ap-
mokymui. Lėktuvo kriktyškos
įranga rugsėjo 20 d. Pakšto
salėje.

• Dr. Kazys Sidlauskas,
ALTOs valdybos narys, yra
pasirinktas politinės veiklos pa-
namiui. Jis rūpinsis memoran-
dumų rašymu ir santykiais su
Amerikos politiniais sluoksniais.

• Bernadeta Romualda Tu-
tinaitė baigė High School pri-
mą ir jai buvo suteikta gar-
bės pasakytį kalbą išleisti li-
tuvių akte. Iš 327 mergaičių lie-
tuvaite pasirodė pati gabiausia.

• Kardelienės dainavima stu-
dija Montrealyje pradėjo šio
sezo no darbą. Priimami nauji
mokiniai.

• Banga 2, Klaipėdos jachtai
su 5 buriuotojais buvo atvykęs
į Švediją, bet ten buvo sutik-
ta nepalankiai. Kadangi Klaipė-
dos buriuotojai neturėjo vizų,
tai jiems į krantą išsileisti ne-
buvo leista. Švedų spauda Klai-
pėdos buriuotojus vadino „ru-
sais“ arba „sovietų pilieciais“.

• Nidos knygų leidėja ir va-
sara savo veiklos neintru-
kcia. Be ankščiau pradėtų dar-
bų, dabar Nidos spaustuvėje
gaminamos šėninsis nuplėšia-
mas kalendorius.

• Kultūriniai Subatvakariai
Bostone, Tautininkų Namuose,
ir šiame sezone bus vykdomi
kiekvieno mėnesio trečiąjį še-
štadienį.

• Amerikos kareivių ir pa-
sauliųjų karo tarnybų, viso 13
asmenų, gavo Švedijoje teisę
pasilikti.

daugų kelių pastatyti šilakais,
kuriose būtų skelbiamas reika-
lavimas — „Lietuvai laisvę!“
Tokio skelbimai, greta dantų
pastos ir cigarečių skelbimų,
jų tikrai neduos trokštamų
rezultatų.

★ ★ ★

daugų kelių pastatyti šilakais,
kuriose būtų skelbiamas reika-
lavimas — „Lietuvai laisvę!“
Tokio skelbimai, greta dantų
pastos ir cigarečių skelbimų,
jų tikrai neduos trokštamų
rezultatų.

ISTINUSIOS AKYS

RASO DR. PETRAS Z. ZALATORIS

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

Dr. A. Gusen

SVEIKATOS SKYRIUS

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

Dr. Petras Zalatoris

PROTOKOLAS

(Tęsinys iš pračio uipierio)

KETVIRTOJI SESIJA

SLA prezidentas P. Dargis šią sesiją atidaro SLA

Centro patalpose 10 valandą ryto, balandžio 26 d., 1969

metų.

Sekretorei atlikus vardoaukį paaiškėja, kad šiame

posėdyje dalyvauja visi SLA Pildomosios Tarybos nari-

riai.

10. Seka dr. S. Biežio raportas, kurį jis atlieka žo-

diu. Be ty tiesioginių darbų, kuriuos jam uždeia ei-

namas pareigos, dr. S. Biežis atkreipia dėmesį į Susi-

venijimo platus visomeninę veiklą, kuri reikišias di-

dižioj lietuvių kolonijoj Chicagoj. Čia dažnai vyksta

kuopų ir šešto apskrčio suorganizuoti kultūriniai pa-

rengimai. Ypatinąjį gyvos ir veiklos moterų kuopos.

Naujų narių gavimui susidaro daugiau vilčių, nes vis

plačiau dirba naujai pradėję veikti organizatoriai Alex

Lauraitis, kuris vartoja modernius metodus ir gauna

stambesnių sumų apdraudas. Dedamos pastangos, kad

jam į pagelbą ir jo vadovybėje būtų daugiau organiza-

torių.

SLA Daktaro - Kvotėjo raportas, S. Gegužinį įe-

čius ir S. Briedžiū parėmus, priimtas vienbalsiai.

11. Tautos ir Kultūros Reikalų Komisijos vardu

kalba prezidentas P. Dargis nurodymas, kad jam

teko dalyvauti Amerikos Tarybos Valdybos susirinki-

mų ir Direktorių suvažiavime, o taip pat susirašinėti

su visa eile lietuvių veikėjų. Taip pat jis pabrėžė, kad

ši komisija rūpinasi ir svarsto įvairių asmenų bei or-

ganizacijų prašymus paramos. Te prašymai pagal ga-

limumą perteikiami Pildomajai Tarybai svarstyti ir

suteikti būtiniausiajį pagalbą.

Posėdžio dalyviams išsitarus iškeltais preziden-

to P. Dargio klausimais ir padarius kai kuriuos papily-

mus šios komisijos narėms E. Mikūžintei ir B. Pivaro-

niui, S. Gegužis įnešė ir J. Milleriutė parėmę šį raportą

primiti. Raportas buvo priimtas vienbalsiai.

12. Investmentų Komisijos raportą pateikė sekre-

torė B. Pivaračia, išdėstė E. Mikūžintė ir E. Briedis

SLA Briedis. Jis nurodė, kad šiais metais pasiekė

nupirkti bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

bondus ir šerius geromis kainomis. Nupirkti

PAR VERTĘ

Par Vertybę \$25,000.00, gauta \$25,000.00

U. S. Treasury 3 1/2%, subrendo geg. 1, 1968

Har Value \$90,000.00, gauta \$90,000.00

Pirkti Bondsai 1968 m.

U. S. Treasury 6% gauti maitonomis, atšaukiant

Tėvynė

KAS GIRDET PAS MUS IR KITUR

RUGSĖJO 20 DIENOS DEMONSTRACIJA

Vėjosios demonstracijos yra viena iš priemonių kovoję dėl Lietuvos laisvės. Dėl prieš 30 metų Stalino su Hitleriu prieš žmogaus ir tautų teises padarytų tarptautinių nusikaltimų, dėl kurių Lietuva, Latvija ir Estija neteko laisvės, rugsėjo 20 dieną 2-5 val. po pietų New Yorke Dag Hammarskjöld aikštėje prie Jungtinių Tautų Batunas ruošia protesto demonstraciją. Vlikas šios demonstracijos ruošimą materialiai parėmė ir kviečia visus lietuvius joje dalyvauti.

• VLIKas remia BATUNO demonstraciją prie Jungtinių Tautų. Vliko valdyba savo posėdy rugsėjo 3 d. padarė nutarimą remti BATUNO rengiamą demonstraciją dėl Molotovo - Ribbentropo paktų. VLIKas pritaria šiai protesto demonstracijai ir ragina visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti bei šią demonstraciją paremti piniginiu.

• JAV vyriausybės atstovas Assistant Secretary of Transportation Mr. Walter Mazon, ir Kinijos delegatės prie Jungtinių Tautų, minister plenipotentiery Mr. Wang Meng-Hsien bus vieni iš pagrindinių kalbėtojų BATUNO rengiamoj protesto demonstracijoj prie Jungtinių Tautų rugsėjo 20 d.

• Inž. Kęstutis Miklas, Batuno vykdomasis pirmininkas, rugsėjo 7 d. 1 val. po pietų kalbėjo 5 minutes per Long Islando populiariausią amerikiečių radijo stotį WGBB AM ir FM bangomis BATUNO rengiamos demonstracijos reikalu.

Antanas Mažika, buvęs Lapkričio 13 Manifestacijos pirmininkas ir buvęs New Yorko "Laisvės Žiburio" radijo programos angliškosios dalies vedėjas, praves programą demonstracijos metu prie Jungtinių Tautų.

• Estu choras iš Švedijos iš Stockholmo, atvyksta gastrolėm į JAV ir ta pačia proga dalyvaus BATUNO rengiamoj protesto demonstracijoj prie Jungtinių tautų. Tą pačią dieną, tuoj po demonstracijos, jis turės savo pirmąjį koncertą New Yorke, Town Hall salėje.

BLUE CROSS MOKESCIAI PADIDINAMI

New Yorko valstijos Insurance departamentas sutiko su Blue Cross valdyba, kad gaudama dabartinius mokesčius, organizacija nepajėgia išsiversti ir todėl esą būtina apsidraudusių mokesčius padidinti. Tie mokesčiai esą laikino pobūdžio ir veiks iki to laiko, kol bus išleistas naujas sveikatos draudimo įstatymas. Šie mokesčiai padidinami nuo 29,9 iki 43 nuosimėjų.

• Saulius Šimoliūnas Naujienose rašo: Frank Angelo, Detroito Free Press redaktorius atsispraus lietuviams, kad nedėjo žinių apie Lietuvį Kongrasą. Jis pažadėjo atleisti atsispraus lietuviams...

• A. Sergautis Chicagoje laimėjo lietuvių golfo meistrų titulą varžybose, kurios įvyko Darbo Dienos savaitgalyje.

• Rūta Investavimo bendrovė, Santa Monica, Cal., gavo Californijos valstijos charterį verstis nekilnojamojo turto prekyba.

• Tabako augintojų sąjunga vienas vadovų spaudos atstovams pareiškė, kad administracinis bandymas suvaržyti skelbimus radio ir televizijoje laikytinas ne konstituciniu. Tabako augintojai nusistatę teisme ginti savo teisę nevaržomai skelbtis.

• Baltija jaunimo stovykla prie Lac Silvere ežero, Kanadoje, labai mėgiama vieta. Da bar, besitariant rudenį, ši jaunimo stovykla gražinama. Atliekami pataisymai ir padaromi papuošimai. Paunksniai padovanojo stovyklai stalą, Dauderis padarė gražius vartus, Rūta Pacauskaitė tuos vartus dailiai nudažė, o Rūta Rudinskaitė išrašė kelias įspėjamas lentas.

• Lietuviška mokykla Montrealyje, Kanadoje, sulaukė 20 metų sukaktuvių. Mokyklos vadovai kreipiasi į tėvus, prašydami leisti vaikus į šią mokyklą. Labiausia pageidauja, kad būtų atvesti vaikai, kurie silpnai kalba lietuviškai.

• Lithuanian Bakery Chicagoje du negrai užpuolė apipilimo tikslu ir sužeidė saviškinę V. Dailidienę, o taip pat ten dirbusią V. Benešienę. Jos abi turėjo atsigulti į ligoninę.

• Gen. Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis lietuvių kongrese Detroite pasakė: "Lietuva ir lietuvių tauta turi daug draugų. Jie nori Lietuvai ir lietuviams pagelbėti. Bet ne visada jie turi amunicijos priemonių ir informacijos. Mes patys lietuviai turim jiems tas žinias ir informacijas suteikti."

• Sirhanas, kuris nužudė Robert Kennedy, dabar tebėra mirtininkų kameroje ir nuolatosis prižiūrimas. Jo advokatai apeliavo atvežė 108 toms. jo teismo rekordų, kurie bus iš naujo peržiūrėti.

PAIESKOMAS JUOZAS STELMOKAS

Stelmokas, Juozas, Amerikoje žinomas kaip Joseph Stillman, turimomis žinomis mirė Massachusetts ar Connecticut valstijoje bene prieš devynerius metus. Yra likę jo vardu išpirkti paskolos lankštai ir santaupos kažkuriam banke. Tas mažas palikimas galėtų tapti sunkiai sergančiai ir labai pagalbos reikalingai velionės motinai, jei būtų žinoma, kame ir kada Juozas Stelmokas mirė ir kas turi jo santaupų knygelę. Žinantieji malonėkite informuoti Lietuvos Generalinį Konsulą: Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd Street, New York, N. Y. 10024.

Dailūs tautiniai rūbai, gražūs šokiai — mūsų jaunojo džiaugsmas.

VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS

Liepos 10 Romuvos piliečiai su mokiniais ir mokytojais, išvykstančiais vasaros atostogų, atsisveikino direktorius V. Natkevičius. Savo kalboje jis nurodė, jog vienas pagrindinių šios mokyklos tikslų šalia mokymo ir auklėjimo yra lietuviškos išlaikymas. Jis pasidarė dar svarbesnis, kai JAV-bėse uždėdė lietuviškoji pranciškonų gimnazija ir vienuolių seselių vedama bendra butis Putname. Vasario 16 gimnazija liko vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje. Kiek ilgai ji išlaikys? Tai priklausys nuo lietuvių šeimų sąmoningumo.

Pastangos sustiprinti gimnazijoje lietuviškos ugdymą davė vaisių, nors ne tokių gausių, kokių tikėtasi. Buvo panaudota paskutinioji priemonė — pažymių rašymas už lietuvių kalbos vartojimą. Tai paskatino vyresniąsias klases pasistengti, nors jos galėjo ir didesnę pažangą padaryti. Būtų geriau kad lietuvių kalbos gilinimas būtų vykdomas iš meilės, o ne dėl skatinimo iš šalies. Pagyrė berniukus, kurie pasėkė mergaičių pavyzdžių ir susitelkė į sambūrį, panašų į Romuvos Raganėlių Ratelį (RRR), kurio narės visada kalba lietuviškai. Berniukų sambūris dar per jaunas, kad būtų galima matyti vaisius. Lituanistikos mokytojai per porą metų surinko pinigų, iš kurių susidarė lobiai. Jis skirtas mokiniui, pavyzdinčiai kalbančiam lietuviškai. Deja, to lobia dar niekas neatkasė...

JAV lietuvis Dėmė - Demereckis ir šiais metais atsiuntė 50 dol. vyriausios klasės geriausiam lietuvių kalbos mokiniui. Premija įteikiama abiturientui Petriui Nevuliui.

Mokslų metų pradžioje gimnazijoje buvo 103 mokiniai, pa baigoje 94 (pr. metais pradžioje 106, pabaigoje 91). 67 perkelti į aukštesnes klases, 23 palikti kartoti kursą. Patalsų naujovė paimta iš nepr. Lietuvos praktikos. Dėl nepajėgumo mokytis gimnaziją turėjo aplieisti 3 mokiniai ir 1 dėl blogo elgesio.

Buvo išauktį geriausi mokiniai: Mikužauskaitė (I klasė), Kiuzauskas (II kl.), Normantaitė (IV kl.), Angelė Vilčinskaitė (II kl.), Dirgėlaitė (I kl.), Kynas (III kl.), Žalukas (IV), Landas (VIII), Šiušelytė (III) ir Oldinskaitė (I kl.).

Brandos egzaminus šiemet išlaikė visi 3 abiturientai: Pe-

tras Buračas, Antanas Juodzevičius ir Petras Nevulis. Į jų vokiškus gimnazijos baigimo atestatus įrašyti lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos pažymiai.

Keletas šešias klases baigusiu mokslėvių palieka gimnaziją su vidutinės brandos (Mittlere Reife) pažymėjimais. Jiems direktorius palinkėjo pasisekimo pasirenkant profesiją ir prašė neužmiršti Vasario 16 gimnazijos, o visiems kitiems — gerų atostogų.

Mokytojas Skėrys peržengė pusės amžiaus ribą. Liepos 2 vokiečių kalbos ir evangelikų tikybos mokytojas Fricas Skėrys atšventė 50-ją gimimo dieną. Ta proga jis pavašino visus mokinius saldumynais ir kitais skanėstais. Per pietus suakutvininką pasveikino direktorius V. Natkevičius, trum pai peržvelgdamas jubilato per pusimtį metų nueitą kelią ir visų vardu palinkėdamas dar ilgai darbuotis lietuviškojo jaunimo ir tėvynės labui. Mokytojai įteikė dovaną. Po pietų suakutvininkas pakvietė kolegas į kavinę.

Budreika tik 5 dienom jaunėnis. Liepos 7-tą 50 metų amžiaus sukaktį atšventė Vasario 16 gimnazijos virėjas Bernardas Budreika, 5 metus skaniai maitinęs mokinius. Per pietus ji pasveikino gimnaz. di rektorius, įteikdamas stipri nančių lašų, o visi sugiedojo ilgiausių metų. Sveikinusių suakutvininkas pakvietė kavutės.

Į NAUJUOSIUS MOKSLO METUS

Vasario 16 gimnazija naujuosius mokslo metus pradėjo rugsėjo 9 d. Gimnazijos vadovybė dar kartą prašo lietuvių tėvus, lietuvių bendruomenės veikėjus ir školovado dirbančius kunigus padaryti visa, kad į gimnaziją stotų ko daugiau gabių mokinių. Jei mokinių skaičius mažės, jai greičia toks pat likimas, koks ištiko vienintelę Amerikos lietuvių gimnaziją — jv. Antano — uždarymas.

Už mokslą ir bendrąbutį mokama 70 DM per mėnesį. Geriausia proga pasiekti bent 6 klasių pažymėjimą (Mittlere Reife).

Vienintelė proga tėvams savo vaikus sulietuvinti! E.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

ISMOKAMOS APDRAUDOS

Rugsėjo 13, 1969

URSULA GOLOBSKI, 31 kp., Lawrence, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 9, 1941 m., mirė gegužės 24, 1969 m. Apdrauda išmokėta velionės vaikams: Bruce R. Holloway ir Albin Golowski.

PRANAS PAULIAUSKAS, 198 kp., Akron, Ohio, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 13, 1921 m., mirė rugpjūčio 16, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta sūnui, John Paulauskui.

GEORGE F. ORANSKY, 283 kp., Coaldale, Pa., gimęs Mahanoy City, Pa. Prie SLA prisirašė birželio 12, 1926 m., mirė rugpjūčio 13, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukteriai, Constance Leidich.

VINCAS DAUGINIKAS, 326 kp., Bristol, Conn., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 10, 1929 m. mirė liepos 4, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterims, Albina Pryor ir Anna D. Churchill.

MARIE GARJONIENĖ, 354 kp., Akron, Ohio, gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 1, 1929 m., mirė rugpjūčio 21, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta vuru, Juozui Garjonui.

Viso \$ 2,107.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$86,749.00

LIGOJE PASALPOS

Rugsėjo 13, 1969

G. Meilunas, 76 kp., Brooklyn, N. Y., sirgo 3 sav. \$ 18.00
W. Adams, 101 kp., Paterson, N. J., sir. 8 sav. 3 d. 25.50
R. Sluzalis, 108 kp., Canton, Ill., sir. 6 sav. 37.50
J. Oransky, 283 kp., Coaldale, Pa., sir. 2 sav. 2 d. 14.25

Viso \$ 95.25

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$9,216.24

B.PIVARONIENĖ, SLA Sekretorė

REMKIM SLA FONDUS!

SLA turi keletą fondų:

MOKSLĖIVŲ — teikti stipendijas jaunimui siekiančiam mokslą.
NAŠLIŲ IR NAŠLAICIŲ — padėti SLA nariams ir šeimoms, patekusioms į medžiaginius sunkumus.
TAUTISKŲ CENTŲ — kultūriniais ir tautiniams darbams finansuoti.

Taip pat veikia

SLA TAUTINĖ FONDACIJA — labdaros ir švietimo darbams palaikyti.

Susivienijimo kuopos ir apskritys parenkime tuos fondus savo aukomis, kad sutelktų daugiau lėšų, galėtų geriau atlikti Susivienijimo kilnius darbus.

SLA kuopos, apskritys ir nariai prašomi aukas siųsti:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th Street New York, N. Y. 10001

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas

BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
Notary Public
66C Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499

SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven N. Y. 11421

Sutelkiam garbingas laidotuves. Kopyčias auteliu nemo kamai visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiesčiuose metams \$16.00, pusei metų—\$8.50, trims mėnesiams—\$4.50, vienam mėn.—\$1.50. Kitose JAV vietose: metams—\$14.00, pusei metų—\$7.50, trims mėnesiams—\$4.00, vienam mėnesiui—\$1.50. Kanadoje: metams—\$18.00, pusei metų—\$10.00, vienam mėnesiui—\$2.00. Užsieniose: metams—\$21.00, pusei metų—\$11.00, vienam mėnesiui—\$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį, arba Money Orderį tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Dirva

TAUTINIS
MINTIES
LAIKRAŠTIS
Išleistas 1915

6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 2 kartus į savaitę:

Trečiadieninis ir penktadienis

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00.

Susipažinimui—2 savaitės siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

KELEIVIS

Alėku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-ąsias metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Keleivio Administracijos gaunamas 1969 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02137